نحن أولياؤكم في الحياة الدنيا وفي الآ
أنفسكم ولكم فيها ما تدعون

HADİS

نحن أولياؤكم في الحياة الدنيا وفي الآ
أنفسكم ولكم فيها ما تدعون

Hadis Usulü İlmi

Rivayetu'l Hadis

Hadislerin
öğrenilip
başkalarına
nakledilmesi

Dirayetu'l Hadis

Rivayetin çeşitlerinin,
ravilerin durumlarının,
hadislerin maksatlarının
incelenmesi

Hadis usulünün doğuş ve gelişimi

(7 devir)

- Doğuş devri : hicri 1. asır
- Olgunlaşma devri : hicri 2. asır
- ***Te'lif devri: hicri 3. ve 4. asrın ortasına kadar
- Tedvin dönemi : 4. asrın ortasından 7. asrın başlarına
- Tehzib ve İkmal devri : 7. asırdan 10. asra
- Duraklama devri : 10.-14. asır
- Uyanış devri : 14. asır - günümüz

Temel Kavramlar

HADİS

Sözlü Hadis	Fiili Hadis	Takriri Hadis	Hulki Hadis
sözleri	Davranış ve uygulamaları	sükut ederek onayladıkları ve tasdik ettikleri	Ahlaki ve fiziki özellikleri

Hadisin Yapısı

Sened

Metin

Sened:

Raviler zinciri
Rivayet lafızları

son ravinin olduğu yere
senedin ibtidası (başlangıcı)

Hz. Peygambere en yakın kısmına da
senedin müntehası (sonu) denir

Sened:

(tarik, vech)

Ravi sayılarına göre de isimlendirilir:

3 ravi varsa Sülasi

5 ravi varsa Hümasi gibi...

İsnad Çeşitleri

Ali isnad > Nazil isnad

Haddesena, ahberena, kale, semitu
gibi lafızlara
rivayet lafızları denir.

Rivayet edilen hadise MERVİ denir.

Müselsel Hadis

Ravilerin bir önceki raviden
tam olarak aynı hareketlerle
aktardıkları hadisler.

Metin

(Mervi)

Meseleyi anlatan kısım

Hadisin en önemli kısmı

sened	⟶ araç
metin	⟶ amaç

Hadisleri alma ve nakletme metotları

Ravinin hadis hocasından hadis almasına **Tahammül** denir.

Hocasının hadisi nakletmesine de **Eda** denir

Tahammül ve Eda yolları

- Sema: Bizzat hocadan duyarak, (semitü, haddesena)
- Kıraat: arz, talebe okur, hoca dinler, (karaʾtü, kıraaten, kurie)
- İcazet: hocanın sözlü ya da yazılı izin vermesi (eceztü, icazeten, ecaze li)
- Münavele: hocanın talebeye kitap ya da yazılı metin vermesi (aʾtani)
- Mükatebe: hocanın orda olmayan birine yazarak göndermesi (kitabeten)
- İʾlam: hocanın hadisi göstererek bu benim falan kimseden rivayetimdir diye açıklamada bulunması.
- Vasiyet: hocanın kitabını birine vasiyet yoluyla bırakması
- Vicade: birinin başkasına ait kitabı bulması (vecedtü bi hattı fulanun)

Hadislerin Tenkidi

Sened Tenkidi

Metin Tenkidi

Sened Tenkidi

Adalet ve zabt sıfatını taşıyan ravilere **Sika** denir.

Ravinin Vasıfları

Adalet

Dinin gereklerine uygun yaşaması
müslüman olması
ergenlik çağına girmiş olması
akıllı olması
takva sahibi olması
genel ahlaka uygun davranması

Zabt

Ravinin öğrendiği bir hadisi aradan çok zaman geçse bile istediği zaman hatırlayabilecek kadar iyi bellemiş olması

Sened Tenkidi

Ravinin güvenilir olup olmadığını tesbit için yapılan değerlendirme

Cerh

Güvenilir olmadığını tesbit

Ta'dil

Güvenilir olduğunu tesbit

Ravileri değerlendirirken;

sıkı davrananlara	orta bir yol izleyenlere	Gevşek davrananlara
müteşeddit	mutedil	mütesahil

Ravilerin Kusurları

Adalet sıfatıyla ilgili kusurlar

- Kizbu'r-ravi: hadis rivayetinde yalancı
- ittihamu'r-ravi bi'l-kizb: günlük hayatında yalancı
- fisku'r-ravi: günahtan çekinmiyor
- bid'atu'r-ravi: bid'at ehlinden
- cehaletu'r-ravi: tanınmıyor

Zabt sıfatıyla ilgili kusurlar

- Fuhşu'l-galat (kesretu'l-galat) :hadis rivayetinde çok yanılması
- fartu'l-gafle: dikkatsiz olması
- vehim: kuralları bilmemesi
- muhalefetu's-sikat: sika ravilere aykırı rivayet etmesi
- su'u'l-hıfz: hafızasının güçlü olmaması, bozulması

	Adalet	Zabt
Güvenilir Ravi	+	+
Zayıf Ravi	+	-
Metruk Ravi	-	-

Muhadramun: hem cahiliyye hem islam döneminde yaşamış, ama Hz. Peygamberi görmemiş olanlar

Muksirun: 1000'den fazla hadis rivayet eden sahabeler

Mukillun: 1000'den az
hadis rivayet eden sahabeler

Hadislerin Tenkidi

Sened Tenkidi

Metin Tenkidi

Metin Tenkidi

- Dil ve manada tutarlılık
- Kur'an'a uygunluk
- Sahih sünnete uygunluk
- Akla uygunluk
- Tarihi verilere uygunluk

Kaynak: aby yayınları din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği alan bilgisi sınavı konu anlatım kitabı, ders notlarım

Hazırlayan ve Sunan
Selva Keleş :)